

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 12Co/143/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4118206223
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Soňa Zmeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4118206223.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Zmekovej a sudkýň JUDr. Renáty Pátrovičovej a JUDr. Denisy Šaligovej v právnej veci žalobcu: Slovenská republika, zastúpená Slovenským pozemkovým fondom, so sídlom Búdkova 36, 811 04 Bratislava, IČO: 17 335 345, proti žalovanému: O. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. XXX/XX, XXX XX V. I., zastúpenému Y. T. R., bytom U. XXX, XXX XX W., za účasti Krajskej prokuratúry B., so sídlom J. X, XXX XX B., o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, o odvolaní žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Nitra č. k. 10C/62/2018-384 zo dňa 15.06.2020 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žalobcovi priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozhodol, že pozemky parcely registra "C": - parcelné číslo: XXX/X výmera: 1660 m², druh pozemku: ostatné plochy, - parcelné číslo: XXX/X výmera: 3314 m², druh pozemku: orná pôda, - parcelné číslo: XXX/X výmera: 722 m², druh pozemku: trvalé trávnaté porasty, - parcelné číslo: XXX/X výmera: 859 m², druh pozemku: ostatné plochy, - parcelné číslo: XXX/X výmera: 32613 m², druh pozemku: orná pôda, - parcelné číslo: XXX/XX výmera: 22 m², druh pozemku: orná pôda, - parcelné číslo: XXX/X výmera: 2902 m², druh pozemku: orná pôda - parcelné číslo: XXX/X výmera: 1228 m², druh pozemku: orná pôda, - parcelné číslo: XXX/X výmera: 70430 m², druh pozemku: trvalé trávnaté porasty, - parcelné číslo: XXX/X výmera: 1265 m², druh pozemku: zastavané plochy a nádvorí, - parcelné číslo: XXX/X výmera: 71811 m², druh pozemku: orná pôda, zapísané na liste vlastníctva číslo XXXX, ktorý je evidovaný Okresným úradom B., katastrálny odbor, okres: B., obec: V. I., katastrálne územie: V. I., v podiele X/X v celku sú vo vlastníctve Slovenskej republiky, v správe Slovenského pozemkového fondu. Zároveň rozhodol, že žalobca nemá proti žalovanému nárok na náhradu trov konania.

2. Súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobca žiadal určiť, že uvedené pozemky sú vo vlastníctve Slovenskej republiky v správe Slovenského pozemkového fondu. Žalobu odôvodnil tým, že v r. XXXX bol do katastra nehnuteľností zapísaný Register obnovenej evidencie pozemkov (ďalej len "ROEP") pre katastrálne územie V. I. a záznamovou listinou č. Z./XXXX bola prenosom vlastníckeho práva z pozemkovoknižnej vložky č. X, XX a XXX na list vlastníctva č. XXXX zapísaný vlastník Z. K. - Y. P., národný podnik v B., a správca Slovenský pozemkový fond žiadosťou z XX.X.XXXX, podpísanou žalovaným ako splnomocneným zástupcom, požiadala spoločnosť P. B., U. U. G. C., o vyznačenie zmeny údajov evidovaných v katastri nehnuteľností odôvodnenou potrebou zosúladenia údajov v majetkovej podstate na uvedenom liste vlastníctva vymazaním uvedeného starého názvu vlastníka a jeho nahradenie novým názvom P. B., U. U. G. C., (do XX.XX.XXXX označený ako L. Z., U. U.

G.. C..). Žiadateľ k tomu predložil prídelové listiny, ktoré mal katastrálny úrad preskúmať, či právny predchodca žiadateľa nadobudol nimi vlastnícke právo k sporným pozemkom a žiadať predloženie zmluvy o predaji časti podniku č. XXXX/XXXX a špecifikácie privatizovaných nehnuteľností t. j. vkladu schopnej listiny pre zápis vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam do katastra nehnuteľností pred zápisom, pričom sporné pozemky boli následne kúpnu zmluvou prevedené na žalovaného, ktorý predložil k zápisu aj tri geometrické plány, podľa ktorých z pôvodných sporných pozemkov zapísaných v registri "E" o celkovej výmere 186 526 m² vznikli novovytvorené parcely registra "C", s rovnakou výmerou 186 526 m². Namietal, že Z.U. - Y. P., národný podnik v B., sa na základe rozhodnutia Ministerstva poľnohospodárstva a výživy SSR č. XXXX/XXXX-C. pretransformoval v roku XXXX na P. Z... L..., X., a všetok majetok, práva a záväzky, vrátane záväzkov prešli dňom XX.XX.XXXX na štátne podniky zriadené súčasne s týmto opatrením. Právo hospodárenia štátnych organizácií s majetkom štátu sa riadilo dovtedajšími predpismi vrátane § 64, § 65, a § 72 až 74 zák. č. 109/1964 Zb. Hospodárskeho zákonníka. Štátne podniky mali k veciam vo vlastníctve štátu iba právo hospodárenia a nie subjektívne vlastnícke právo a pri prevode majetku z jedného štátneho podniku na iný a zmene právnej formy šlo iba o presun správy štátneho majetku, nie o jeho prevod či prechod.

3. Ďalej súd prvej inštancie konštatoval, že v r.XXXX boli P. Z... L..., X., rozdelené na viaceré subjekty, z ktorých jedným bolo aj P. B... L.. B., a ktorý bol potom v r. XXXX zrušený bez likvidácie rozhodnutím Ministerstva pôdohospodárstva SR a vymazaný bol z obchodného registra XX.X.XXXX. Jeho práva a záväzky boli prevedené na Fond národného majetku SR (ďalej aj "FNM SR"), ktorý zmluvou o predaji časti podniku č. XXXX/XXXX predal poslednú časť tohto štátneho podniku spoločnosti: L. Z., U.. U. G.. C..., pričom ostatný majetok, práva a záväzky boli vyňaté po častiach samostatnými rozhodnutiami Ministerstva pôdohospodárstva SR tak, že právnymi nástupcami zrušeného štátneho podniku sú viaceré spoločnosti a aj spoločnosť L. Z., U.. U. G.. C.. S účinnosťou zákona č. 229/1991 Zb. však od 24.6.1991 prešli nehnuteľnosti poľnohospodárskeho charakteru v užívaní štátnych podnikov do správy SPF a takýmito nehnuteľnosťami boli aj sporné pozemky, ktoré sa nachádzali v extraviláne obce, mimo hospodárskych dvorov a sídla bývalého štátneho podniku. V čase schválenia privatizačného projektu zo strany FNM SR už totiž platilo ustanovenie § 22 ods. 1 písm. f) zákona č. 229/1991 Zb., podľa ktorého podnik dňom účinnosti zákona 24.6.1991 stratil právo hospodárenia k majetku vymedzenému v § 1 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb. Podľa písomného vyjadrenia T. T., H..U., právneho nástupcu FNM SR, bolo v čase posudzovania privatizačného projektu zistené, že sporné pozemky neboli zahrnuté do objemu privatizovaného majetku, pretože P. B... L..., nepreukázal právo hospodárenia (správy), a tak musel byť tento majetok vyňatý z privatizačného majetku. Majetok bol vyčlenený zo špecifikácie privatizovaných nehnuteľností, pretože správcovstvo k nim prešlo na SPF podľa § 17 zákona č. 229/1991 Zb. Podľa zákona č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby mohol byť nehnuteľný majetok predmetom privatizácie len za predpokladu naplnenia podmienky, že ide o majetok štátu a že privatizovaný subjekt má k nemu právo hospodárenia (správy) a povinnou súčasťou privatizačného projektu boli aj doklady toto preukazujúce. Podľa zmluvy o predaji časti podniku č. XXXX/XXXX predávajúci a kupujúci mali spísať zápisnicu o prevzatí vecí špecifikovaných v prílohách zmluvy, že vlastnícke právo k nehnuteľnostiam prechádza na kupujúceho vkladom do katastra nehnuteľností a že kúpnu zmluvu predloží na zápis kupujúci do X.X.XXXX, čo však spoločnosť P. B., U.. U. G.. C..., resp. L. Z., U.. U. G.. C..., nikdy neurobila, a preto tento majetok neprivatizovala.

4. Žalobca uvádzal, že ani prídelové listiny č. X/X, X/XX a XXX/XX nezaložili právny nárok spoločnosti P. B., U.. U. G.. C..., na vlastníctvo sporných pozemkov, pretože Okresný národný výbor v B. prideliť v roku XXXX tieto pozemky do vlastníctva Československého štátu, ktorý bol zapísaný ako vlastník, a nie Y. P. Z., národný podnik v B., ako je uvedené v pretači, a to aj s poukazom na § 6 ods. 1 zákona č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku v znení neskorších predpisov, podľa ktorého veci a majetkové práva, ktoré podnik spravuje, sú majetkom štátu; podnik preto mohol na základe prídelových listín nadobudnúť pozemky iba do správy, nie do vlastníctva, a tak ich vlastníctvo nemohlo prejsť na P. B., U.. U. G.. C..., ako právneho nástupcu po národnom podniku Z. K. - Y. P. v B.. Poukázal aj na to, že SPF časť sporných pozemkov spravuje a prenajíma tretím subjektom, na základe nájmovej zmluvy č. L.-L./XX.XX od X.X.XXXX do XX.XX.XXXX, a teda tieto pozemky nemohli byť nikdy spracované spoločnosťou P. B., U.. U. G.. C..., resp. L. Z., U.. U. G.. C.. Namietol absolútnu neplatnosť kúpnej zmluvy, ktorej vklad bol povolený pod P. XXXX/XX-XXX/XX z dôvodu, že odporuje zákonu, t. j. platnej právnej zásade, podľa ktorej nikto nemôže na iného previesť viac práva, než má sám; predávajúci totiž nebol vlastníkom predávaných nehnuteľností ku dňu jej uzavretia z dôvodu nesplnenia podmienok pre nadobudnutie vlastníckeho práva po právnom predchodcovi.

5. Žalobca doložil pridelové listiny č. X/XX, č. X/XX, č. XXX/XX pre katastrálne územie V. I., výpisy z listu vlastníctva č. XXXX pre kat. úz. V. I., žiadosť z XX.X.XXXX, z X.X.XXXX, výmery z X.X.XXXX a XX.X.XXXX, návrh z XX.X.XXXX, výpis z XX.X.XXXX, rozhodnutie z XX.X.XXXX, zakladaciu listinu z XX.X.XXXX, výpisy, vyjadrenie z XX.XX.XXXX, zmluvu o predaji podniku č. XXXX/XXXX z XX.X.XXXX, privatizačný projekt, žiadosť o pridel z XX.XX.XXXX, z obchodného registra, pozemnoknižné vložky pre kat. úz. V. I.. X, XX, XX, XXX a nájomnú zmluvu č. X-XXXX-XX z XX.X.XXXX. Súd sa oznámil so žiadosťou Okresného úradu B. zo X.X.XXXX a aktuálnym výpisom z listu vlastníctva č. XXXX pre katastrálne územie V. I.. Spolu so žalobou podal aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadal uložiť žalovanému, aby s pozemkami nenakladal až do právoplatného skončenia konania, ktorému návrhu súd uznesením č. k. 10C/62/2018-98 zo dňa 07.06.2018 právoplatne vyhovel.

6. Žalovaný proti žalobe namietal, že žalobca sám v r. XXXX potvrdil, že sporné pozemky nie sú v jeho vlastníctve, ale patria neznámym vlastníkom a takto sú deklarované aj v nájomnej zmluve z XX.X.XXXX v znení jej dodatkov do r. XXXX. Namietal, že predmetné pozemky Okresný národný výbor v roku XXXX pridelil na výstavbu vinice Y. P. Z., ktoré boli v r. XXXX v katastri nehnuteľností zapísané ako vlastníci. Tieto závody splynuli s P. Z., B. L., X., ktoré sa pretransformovali na P. Z... L., X., ktorého všetok majetok, práva a záväzky prešli dňa X.X.XXXX na P. B... L.. Dňa XX.X.XXXX rozhodlo Ministerstvo pôdohospodárstva SR o jeho zrušení bez likvidácie s tým, že práva a záväzky prešli na FNM SR. Štát dňom X.X.XXXX podľa § 11 ods. 2 zákona č. 92/1991 Zb. FNM predal zmluvou o predaji podniku č. XXXX/XXX poslednú časť podniku P. B... L., spoločnosti L. Z., U.. U. G.. C., od ktorej pozemky kúpila spoločnosť P. B.. U.. U. G.. C., od ktorej kúpil pozemky žalovaný. Predmetné pozemky preto nemôžu byť vo vlastníctve žalobcu a nadobudnutie vlastníckeho práva nebolo potrebné preukazovať, pretože bolo preukázané vkladu schopnou pridelovou listinou z roku XXXX. Nadobudnutie vlastníckeho práva bolo preukázané aj ROEP-om, proti ktorému nenamietal ani zástupca SPF, ktorý bol členom komisie. Žalobu preto navrhol zamietnuť. Pripojil výpis z listu vlastníctva č. XXXX, prílohy č. 1 k dodatku XXXXX/XXXX-L.-L./XX XX, žiadosť z XX.X.XXXX, oznámenie z XX.X.XXXX, výzvu z XX.X.XXXX a verejnú vyhlášku z XX.X.XXXX.

7. Žalobca v replike namietal, že Z. K. - Y. P., B.. L.. v B. nebol vlastníkom sporných pozemkov, lebo mal iba právo hospodárenia s majetkom štátu; sporný majetok nebol zahrnutý do objemu privatizovaného majetku a na FNM preto tieto pozemky neprešli. Keďže nikto nemôže previesť viac práv ako má, pozemky nemohli byť prevedené na L. Z., U.. U. G.. C., a z neho na žalovaného. Majetok je v jeho vlastníctve a v správe SPF, ktorý ho nájomnou zmluvou prenajíma od roku X.X.XXXX. Pripojil prehľad úhrad a splátok z XX.X.XXXX, nájomnú zmluvu z XX.X.XXXX a prílohu k nej z XX.X.XXXX. Žalovaný v duplike namietal zastúpenie žalobcu v konaní SPF, pretože vlastnícke právo žalobcu je spochybňované v zmysle § 34 ods. 14 zákona č. 330/1991 Zb. a aj rozhodnutia Najvyššieho súdu SR z 25.3.2008 a 21.5.2008. Navrhol konanie alternatívne zastaviť, resp. žalobu zamietnuť. Žalobca zotrval na tom, že SPF je oprávnený zastupovať pri nakladaní s pozemkami neznámych vlastníkov. Pripojil rozhodnutie č. XXX/XXXX, identifikačnú kartu projektu, súhrnný prehľad o majetku podniku, zmluvu, prílohy, návrh na vklad, zápisnicu a vyrozumienie o povolení vkladu.

8. Súd pôvodne uznesením konanie zastavil so záverom, že za žalobcu podal žalobu orgán, ktorý nemá oprávnenie za neho konať, pričom ide o neodstrániteľnú podmienku konania. Odvolací súd na základe odvolania žalobcu predmetné uznesenie zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie s odôvodnením, že nejde o neodstrániteľnú podmienku konania a zástupca má oprávnenie konať za žalobcu v prípadoch, ak je vlastnícke právo žalobcu sporné, t.j. ak je v katastri nehnuteľností zapísaný ako vlastníci zapísaný ako subjekt iný vlastníci ako žalobca. Súd prvej inštancie konštatoval, že s účinnosťou od 1.1.2008 bolo zmenené ustanovenie § 34 ods. 14 zákona č. 330/1991 Zb., z ktorého Najvyšší súd SR v obdobných prípadoch vychádzal práve z dôvodu, že súdy SPF ako zástupcu žalobcu neakceptovali. Vzhľadom na to považoval námietku žalovaného o nedostatku zastúpenie žalobcom za nedôvodnú. SPF má od 1.1.2008 oprávnenie konať za štát a neznámych vlastníkov aj vtedy, ak je vlastnícke právo štátu alebo neznámych vlastníkov sporné, ako je to aj v tejto veci; nejde teda o nedostatok podmienky konania.

9. Po vykonanom dokazovaní súd prvej inštancie konštatoval zistený skutkový stav, ktorý podrobne opísal v odôvodnení svojho rozsudku. Žalobu považoval za opodstatnenú, čo odôvodnil s odkazom na ustanovenie § 137 písm. c) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), § 34 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a

iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon), § 4 ods. 1 vládneho nariadenia č. 110/1953 Sb. o správe národného majetku rozpočtovými organizáciami, § 64 ods. 1, 2, 3 zákona č. 109/1964 Zb. Hospodárskeho zákonníka, § 1 ods. 1 písm. a), § 17, § 22 ods. 1 písm. f) zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku a § 39 Občianskeho zákonníka. Uviedol, že v konaní nebolo sporné a listinami bolo aj preukázané, že v r. XXXX bol vykonaný výkup pozemkov pre československý štát a výkup bol poznačený vo vložke č. XX a XX a vo vložke č. XXX bolo zapísané, že vlastníkom pozemkov je Československý štát, preto námietka žalovaného v tomto smere nebola dôvodná. V konaní tiež nebolo sporné, že pozemky boli pridelené v r. XXXX prídelovými listinami, ale sporné bolo, či boli pridelené štátu alebo Y. P. Z., B.. L., B., a v takom prípade či tento národný podnik mohol pozemky prevádzať, resp. či mohli prejsť na jeho nástupcu. Nebolo sporné ani to, že tento národný podnik v r. XXXX splynul s národným podnikom P. Z., ktorý sa v r. XXXX pretransformoval na P. Z... L., X., ktorého jedným z právnych nástupcom bol od r. XXXX aj štátny podnik P. B... L.. Podľa § 4 ods. 1 nariadenia vlády č. 110/1953 Sb. boli tieto pozemky národným majetkom, ktorý mala spravovať rozpočtová organizácia a aj podľa § 64, § 65 a § 72 až § 64 Hospodárskeho zákonníka, účinného od 1.7.1964, mali štátne organizácie k predmetným pozemkom iba právo hospodárenia, nie vlastnícke právo. Na základe toho bola námietka žalobcu, že pozemky boli pridelené štátu a nie Y. P. Z., B.. L., B., dôvodná. Vlastníkom pozemkov bol teda štát ako taký a presunom správy štátneho majetku z jedného národného podniku do druhého nešlo o prevod alebo prechod vlastníckeho práva. Námietka žalovaného, že žalobca tento majetok neregistroval, nedeklaroval alebo neúčtoval ako svoj vlastný, je nedôvodná, lebo to nemalo vplyv na zmenu vlastníckeho práva. Z rovnakého dôvodu nebola dôvodná ani jeho námietka, že správca žalobcu mu prenajímal pozemky ako majetok neznámych vlastníkov a že právny predchodca žalovaného túto nájomnú zmluvu akceptoval, plnil a žalovaný sa až po nadobudnutí vlastníctva domáhal jej ukončenia. Tiež je bez vplyvu to, že pri schválení ROEP boli ako vlastníci zapísané Z.U. - Y. P. Z., B.. L. v B., pretože pri schválení tohto registra mohlo dôjsť k chybe, s prihliadnutím aj na to, že v komisii bol prítomný zamestnanec správcu.

10. Žalovaný tvrdil, že je vlastníkom týchto pozemkov, pretože ich nadobudol kúpnu zmluvou z XX.X.XXXX od spoločnosti P. B., U.. U. G..C., ktorá ich nadobudla od spoločnosti L. Z., U.. U. G..C., no tieto tvrdenia súd považoval za neopodstatnené. Predmetné pozemky boli poľnohospodárskeho charakteru a nachádzali sa v extraviláne obce, mimo hospodárskych dvorov a sídla bývalého štátneho podniku P. B., preto k nim tento štátny podnik stratil podľa § 22 ods. 1 písm. f) zákona č. 229/1991 Zb. s účinnosťou od 24.6.1991 právo hospodárenia a správcovstvo prešlo na SPF podľa § 17 zákona č. 229/1991 Zb. Bolo preukázané, že štátny podnik P. B. bol v r. XXXX zrušený bez likvidácie a jeho práva a záväzky boli prevedené na FNM SR, ktorý zmluvou o predaji časti podniku č. XXXX/XXXX predal časť podniku spoločnosti L. Z., U.. U. G.. C.. Keďže štátny podnik vtedy nemal k predmetným pozemkom právo hospodárenia a podľa zákona č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby mohol byť nehnuteľný majetok predmetom privatizácie len za predpokladu naplnenia podmienky, že ide o majetok štátu a že privatizovaný subjekt má k nemu právo hospodárenia (správy), pričom povinnou súčasťou privatizačného projektu boli doklady toto preukazujúce, nemohli byť predmetné pozemky predmetom tohto prevodu. Aj podľa vyjadrenia právneho nástupcu FNM SR, spoločnosti T. T., H.. U., neboli tieto pozemky z uvedeného dôvodu zahrnuté do objemu privatizovaného majetku a boli vyňaté z privatizačného majetku. Z uvedených dôvodov spoločnosť L. Z., U.. U. G..C., resp. P. B., U.. U. G..C., nikdy tento majetok neprivatizovala a vzhľadom na to táto námietka žalovaného nebola dôvodná. Uvedená zmluva nebola nikdy ani predložená na jej zápis do katastra nehnuteľností. Tiež bolo preukázané, že k zápisu vlastníckeho práva spoločnosti P. B., U.. U. G..C., do katastra nehnuteľností prišlo na základe záznamu s odôvodnením jej právneho nástupníctva po Y. P. Z., ktorého nezákonnosť zápisu bola neskôr uznaná aj správnym orgánom po upozornení prokurátora. Pretože právne nástupníctvo zo zakladateľskej zmluvy P. Z... L., X., a ani z privatizačnej zmluvy nevyplýva, nebola spoločnosť P. B., U.. U. G.. C.. v čase uzavretia zmluvy zo žalovaným vlastníkom týchto pozemkov.

11. Keďže teda spoločnosť P. B., U.. U. G.. C., nebola vlastníkom sporných pozemkov, nemohla toto vlastnícke právo platne previesť na žalovaného tak, ako on tvrdí. Kúpna zmluva je neplatná podľa § 39 Občianskeho zákonníka, lebo je neplatný právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu, alebo ho obchádza, alebo sa prieči dobrým mravom. Spoločnosť P. B. U.. U. G.. C., pri zápise zmien do katastra nehnuteľností zastupoval sám žalovaný, a z toho dôvodu nemohol byť dobromyseľný v tom, že predmetné pozemky kupuje od vlastníka. V konaní nebolo sporné, že parcely, ktoré sú v súčasnosti evidované v katastri nehnuteľností ako parcely registra "C" o celkovej výmere 186 526 m², vznikli troma geometrickými plánmi z pôvodných sporných pozemkov zapísaných ako parcely registra

"E", ktorých celková výmera bola tiež 186 526 m². Pretože predmetné parcely boli pridelené žalobcovi a podľa § 16 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z. z. ich spravuje Slovenský pozemkový fond a žalovaný vlastnícke právo k nim platne nenadobudol, súd žalobe v celom rozsahu vyhovel a určil, že predmetné pozemky parcely sú v celosti vo vlastníctve Slovenskej republiky, v správe Slovenského pozemkového fondu.

12. Výrok o trovách konania súd prvej inštancie odôvodnil s odkazom na ustanovenie § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. Hoci žalobca bol v konaní úspešný, žiadne trovy mu nevznikli, preto súd rozhodol, že nemá nárok na ich náhradu.

13. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, ktorý žiadal napadnutý rozsudok zmeniť a žalobu zamietnuť. Odvolanie odôvodnil tým, že nesprávnym procesným postupom mu súd znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Súd rozhodol podľa žalovaného v rozpore s čl. 2 ods. 1 CSP, s § 60 ako aj čl. 8 a § 192 CSP, s čl. 5 CSP, suploval procesnú pasivitu žalobcu, vychádzal z vlastných zistení v prospech žalobcu na Správe katastra B. a Krajskej prokuratúre B.. Došlo k porušeniu viacerých procesných predpisov, pričom rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Zotrval na tom, že predmetné pozemky nie sú vo vlastníctve štátu a poukázal aj na nájomnú zmluvu a postup SPF v súvislosti s nájomnými zmluvami, na konanie vedené na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 19C/84/2019 a aj na to, že napadnutý rozsudok je nezákonný, arbitrárny a zjavne nespravodlivý. Žaloba je podľa neho bezdôvodná. SPF podľa neho zavinil vznik nejasnosti vo vlastníctve štátu, lebo neboli vedené ako majetok vo vlastníctve štátu, ale ako majetok neznámeho vlastníka. Namietal nesprávny právny výklad použitých zákonných ustanovení a aj to, že súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Poukázal na rozhodnutia NS SR sp. zn. 4Cdo 88/1997, 2Obo 149/2008, 3Cdo 28/1996, namietal aj samotné oprávnenie SPF konať za štát pred súdom ako aj celý postup hodnotenia situácie týkajúcej sa privatizácie.

14. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že riadne preukázal priebeh vzniku vlastníctva štátu historickými dokladmi a vtedajšími predpismi ako aj priebehom a rozsahom majetku zahrnutého do privatizácie pôvodného účastníka právneho vzťahu Z.U. - Y. P., B..L.. v B.. Právni predchodcovia žalovaného v rámci privatizačného konania nikdy nepreukázali svojím konaním ani postavením skutočné nadobudnutie vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam, v dôsledku čoho neboli oprávnení toto vlastnícke právo previesť na žalovaného v zmysle zásady, že nikto nemôže previesť na iného viac práv, ako sám má. Právnym predchodcom žalovaného teda chýbalo vecné oprávnenie, aby mohli previesť vlastnícke právo na žalovaného ako kupujúceho. Odvolanie žalovaného je účelové a neguje dosiaľ platnú a účinnú hmotnoprávnu úpravu. Jeho tvrdenia sú legislatívne nepodložené. Stotožnil sa s právnym posúdením veci vykonaným súdom prvej inštancie a navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť.

15. Žalovaný v následnom stanovisku zotrval na podanom odvolaní a na celom jeho obsahu. Doplnil ďalšie podľa neho právne významné skutočnosti s tým, že on vychádzal z princípu právnej istoty a z nej vyplývajúceho princípu dôvery v akty štátu a ochrany dobrej viery, z princípu ochrany nadobudnutých práv, idey spravodlivosti, a tak je nevyhnutné chrániť jeho dobrú vieru. Žiadal napadnutý rozsudok zmeniť a žalobu zamietnuť.

16. V priebehu odvolacieho konania Krajská prokuratúra v B. oznámila, že vstupuje do konania v zmysle § 93 ods. 2 písm. a) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku. V následnom stanovisku k odvolaniu žalovaného krajský prokurátor navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Uviedol, že neobstojí žiadny odvolací dôvod žalovaného opísaný v odvolaní, ktoré neobsahuje také skutočnosti a ani dôkazy, ktoré by boli spôsobilé privodiť zmenu alebo zrušenie rozsudku súdu prvej inštancie. Vo vyjadrení poukázal na zistený skutkový stav s tým, že kúpna zmluva zo dňa XX.XX.XXXX, ktorou mal žalovaný nadobudnúť vlastnícke právo od P. B., U.. U. G..C., je skutočne absolútne neplatná, pretože predávajúci nebol nikdy vlastníkom nehnuteľností. Táto spoločnosť odvodzovala svoje vlastníctvo od zápisu na LV č. XXXX kat. úz. V. I., ktorý dosiahla v rozpore so zákonom. Z obsahu spisu Okresného úradu B., katastrálneho odboru č. Z. XXXX/XX vyplýva, že uvedená spoločnosť požiadala o vyznačenie zmeny údajov a navrhla vymazať starý názov Y. P. Z., B..L., B., a nahradiť ho svojím obchodným menom, pričom nedoložila žiadnu relevantnú listinu preukazujúcu právne nástupníctvo. Čestné prehlásenie konateľa zo dňa XX.XX.XXXX o právnom nástupníctve nie je žiadnym dôkazom. Ani z ďalších listín nachádzajúcich sa v katastrálnom spise právne nástupníctvo nevyplyva. Zmena názvu vlastníka teda nebola realizovaná zákonným spôsobom. Žiadateľ o zmenu

bol navyše zastúpený samotným žalovaným a k tomu malo dôjsť po takmer 60-tich rokoch od zániku spoločnosti. Orgán katastra si nesplnil povinnosti podľa § 36 ods. 1 katastrálneho zákona, nevyžiadal si správu z obchodného registra a vykonal záznam na LV bez toho, aby právne nástupníctvo mal riadne preukázané. Spoločnosť P. B., U.. U. G..C., nebola právnym nástupcom národného podniku Y. P. Z., B..L., B., pretože sporné nehnuteľnosti vlastnil štát a nie štátny podnik a v tomto smere krajský prokurátor poukázal aj na ustanovenia § 64, § 65, § 72 až § 74 Hospodárskeho zákonníka účinného od 01.07.1964, z ktorých vyplývalo, že štátne organizácie mali k veciam vo vlastníctve štátu len právo hospodárenia a nie vlastnícke právo, ktoré by mohlo prevádzať cudzovaciami zmluvami. Majetok teda zostal stále vo vlastníctve štátu. Spoločnosť P. B., U.. U. G..C., resp. L. Z., U.. U. G.. C., nikdy neprivatizovala sporný nehnuteľný majetok a nikdy nepredložila správe katastra zmluvu o prevode vlastníctva sporných pozemkov vo svoj prospech. Vzhľadom na to je kúpna zmluva, na základe ktorej mal pozemky nadobudnúť žalovaný, je skutočne podľa § 39 Občianskeho zákonníka absolútne neplatná pre rozpor so zákonom. Žalovaný nemohol byť v dobrej viere, keďže to bol on, kto zastupoval predávajúcu obchodnú spoločnosť pri jej nelegálnom zápise vlastníctva na základe žiadosti o zápis zmeny mena obchodnej spoločnosti na LV č. XXXX kat. úz. V. I.. V tomto smere poukázal na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I.ÚS 50/2020-11 a rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo 107/2011. Poukázal tiež na to, že nehnuteľnosti bolo možné kúpiť výlučne podľa § 588 a nasl. Občianskeho zákonníka, a nie podľa § 409 ods. 1 Obchodného zákonníka. S ohľadom na všetky uvedené skutočnosti, označené dôkazy a citované zákonné ustanovenia podľa záveru krajského prokurátora súd správne považoval za vlastníka nehnuteľností Slovenskú republiku.

17. Žalovaný vo vyjadrení k vyjadreniu krajského prokurátora uviedol, že prokurátor sa vo svojom právnom názore jednostranne oprel o konštrukciu právneho názoru súdu prvej inštancie bez zreteľa na to, že súd rozhodol, že automaticky vlastníkom sporných pozemkov je štát. To je v rozpore so zásadou, ak povinnej osobe nesvedčí žiadny právny titul nadobudnutia vlastníckeho práva, ostalo naďalej zachované vlastnícke právo toho subjektu, ktorý bol jej posledným vlastníkom pred zápisom vlastníckeho práva žalovaného. Uznesenie Ústavného súdu sp. zn. I.ÚS 50/2020-11, ktoré vychádza z neplatnosti kúpnej zmluvy prvého vlastníka, nie je aplikovateľné na prejednávaný spor. Podľa nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. PL.ÚS 1/1996 sa obligatórne ako jediný subjekt mohol stať prvým vlastníkom majetku štátu zo zákona FNM SR. Ak by súd dospel k tomu, že vlastníctvo neprešlo podľa zákona č. 92/1991 Zb. na FNM SR, potom muselo zostať tam, kde sa momentálne nachádzalo, vo vlastníctve tzv. „nezisteného vlastníka“ v správe SPF SR. Poukázal pritom na ďalší nálezu Ústavného súdu SR I.ÚS 549/2015-34, ktoré rieši vzájomnú kolíziu dvoch rovnocenných ústavných hodnôt pri prechode majetku štátu do súkromných rúk. Žalobca nepreukázal, že sporné nehnuteľnosti skutočne vlastnil štát a nie štátny podnik, a nepreukázal ani právny titul nadobudnutia vlastníckeho práva. Žalovaný zotrval aj na ostatných svojich tvrdeniach prednesených v priebehu konania.

18. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP) viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP) ako aj skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania s verejným vyhlásením rozsudku (§ 385 ods. 1, § 378 ods. 1, § 219 ods. 3 CSP) urobil záver, že rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny. Preto tento rozsudok podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil a zároveň aplikoval ustanovenie § 387 ods. 2 CSP, podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

19. Odvolací súd použijúc v tomto prípade citované zákonné ustanovenie konštatoval, že súd prvej inštancie z vykonaného dokazovania skutkový stav zistil správne a z takto zisteného skutkového stavu urobil aj správny právny záver, pričom svoje rozhodnutie aj podrobne a správne odôvodnil v súlade s ustanoveniami právnych predpisov, ktoré v odôvodnení citoval a na ktoré aj odvolací súd poukazuje. Súd prvej inštancie sa vo svojom rozhodnutí podrobne zaoberal všetkými okolnosťami uvádzanými dovtedy stranami sporu a jeho závery v odôvodnení napadnutého rozsudku majú oporu vo vykonanom dokazovaní a aj v danej hmotnoprávnej úprave. Odvolacie dôvody žalovaného neobsahujú také skutočnosti, ktoré by mohli zvrátiť výsledok prvoinštančného konania, ktoré prebehlo v súlade s ustanoveniami procesného predpisu. S ohľadom na to odvolací súd stotožniac sa s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie skonštatoval jeho vecnú správnosť.

20. Súd prvej inštancie správne skúmal danosť naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení (teraz § 137 písm. c/ CSP), ktorý žalobca v tomto konaní tvrdil a ktorý aj osvedčil. Právny záujem, ktorý je podmienkou prípustnosti určovacej žaloby, bol v tomto prípade naliehavý, pretože žalobca navrhovaným určením dosiahne odstránenie spornosti a ochranu svojich práv a oprávnených záujmov zápisom vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností. Rozsudok súdu podľa 34 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov je totiž podkladom pre zapísanie vlastníckeho práva záznamom. Podľa tohto ustanovenia práva k nehnuteľnostiam uvedené v § 1 ods. 1, ktoré vznikli, zmenili sa alebo zanikli zo zákona, rozhodnutím štátneho orgánu, príklepom licitátora na verejnej dražbe, vydržaním, prírastkom a spracovaním, práva k nehnuteľnostiam osvedčené notárom, ako aj práva k nehnuteľnostiam vyplývajúce z nájomných zmlúv, zo zmlúv o prevode správy majetku štátu alebo z iných skutočností svedčiacich o zverení správy majetku obce alebo správy majetku vyššieho územného celku sa do katastra zapisujú záznamom, a to na základe verejných listín a iných listín. I v prípade, že by žalobca požadoval určenie neplatnosti právneho úkonu kúpnej zmluvy, ktorou mal žalovaný nadobudnúť vlastníctvo k nehnuteľnostiam, mal by v súčasnosti naliehavý právny záujem na určení vlastníctva v súlade s ustanovením § 34 ods. 2 katastrálneho zákona, v zmysle ktorého ak súd rozhodol o neplatnosti právneho úkonu, okresný úrad vyznačí stav pred týmto právnym úkonom, čo platí aj vtedy, ak právo k nehnuteľnosti bolo dotknuté ďalšou právnou zmenou a ak je rozhodnutie súdu záväzné pre osoby, ktorých sa táto právna zmena týka.

21. Obsah práva na súdnu a inú právnu ochranu uvedený v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR spočíva v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je rovnako i zákonom relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Každé konanie súdu alebo iného orgánu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu alebo inú právnu ochranu (I. ÚS 26/1994). Pod nesprávnym postupom súdu treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa znemožnila strane realizácia tých procesných práv, ktoré majú slúžiť na ochranu a obranu jeho práv a záujmov v tom - ktorom konaní, pričom miera tohto porušenia môže znamenať nespravodlivý súdny proces. Súčasťou práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru je aj povinnosť súdu, aby sa v porovnateľnej procesnej situácii vysporiadal s rovnakými námietkami rovnako, čo je výrazom práva na súdnu ochranu v podobe predvídateľnosti súdnych rozhodnutí (II. ÚS 19/2016). Uvedené vyplýva aj z princípu právnej istoty upraveného v čl. 2 základných princípov, na ktorých je Civilný sporový poriadok postavený, tým spôsobom, že ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne; v záujme zabezpečenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam, resp. určitým podmienkam (čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ods. 1 Ústavy SR). Právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a o veci samej rozhodnúť.

22. Odvolací súd v tomto prípade s ohľadom na uvedené zásady neuznal žalovaným namietané dôvody odvolania, vrátane toho, že by mu súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý súdny proces. Vo všeobecnosti totiž rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami strany sporu, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre zákonného rozhodnutia, pričom musí dať odpoveď na podstatné otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Porušenie procesných práv žalovaného v tomto prípade z obsahu nijako nevyplýva. Navyše samotné rozhodnutie súdu prvej inštancie je riadne odôvodnené, a to aj čo do zistenia skutkového stavu vyplývajúceho z konkrétne opísaných vykonaných dôkazov a aj čo do právneho zhodnotenia s aplikovaním relevantných zákonných ustanovení. Rozhodnutie je teda správne odôvodnené aj v smere zisteného skutkového stavu a je správne odôvodnené aj z právneho hľadiska, keďže súd na zistený skutkový stav aplikoval relevantné zákonné ustanovenia, ktoré v odôvodnení rozsudku riadne odcitoval a na ktoré poukázal. Z toho dôvodu toto rozhodnutie spĺňa podmienku presvedčivosti podľa § 220 ods. 2 CSP.

23. Vo vzťahu k námietkam žalovaného o oprávnení SPF zastupovať štát odvolací súd tieto námietky nepovažoval za relevantné, pričom uznal, že SPF mal právo zastupovať Slovenskú republiku ako štát v konaní o určenie vlastníctva na podklade ustanovenia § 34 ods. 14 zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách ako aj ustanovenia § 17 ods. 1 v spojení s § 1 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku. V tomto smere boli závery súdu prvej inštancie opísané v odôvodnení rozsudku správne a námietky žalovaného odvolací súd posúdil ako neopodstatnené.

24. Pokiaľ žalovaný v odvolaní namietal, že predmetné pozemky nie sú vo vlastníctve štátu s poukazom aj na nájomnú zmluvu, na postup SPF v súvislosti s nájomnými zmluvami a na konanie vedené na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 19C/84/2019, odvolací súd túto námietku rovnako nepovažoval za právne významnú, pretože pokiaľ bolo vlastníctvo štátu bezo sporu preukázané, potom na určenie jeho vlastníctva nemohlo mať vplyv konanie správcu, ktoré si žalovaný vyhodnocoval tak, že bolo v rozpore s konaním vlastníka ako takého, a preto by už nemalo byť vlastníctvo štátu vôbec určené. Žaloba aj podľa záveru odvolacieho súdu nebola podaná bezdôvodne a nie je ani právne významná, že nejasnosti ohľadom zápisu vlastníctva štátu v čase prebiehania privatizácie neboli v katastri nehnuteľností včas vyriešené. Táto skutočnosť z objektívneho hľadiska nemení nič na tom, že pokiaľ bol žalovaný do katastra nehnuteľností zapísaný ako vlastník nehnuteľností na základe absolútne neplatnej kúpnej zmluvy, tak sporné nehnuteľnosti nadobudnúť platne nemohol. Pri absolútnej neplatnosti právneho úkonu súd totiž na ňu prihliada z úradnej povinnosti a ak urobí záver o tom, že právny úkon bol skutočne absolútne neplatný (§ 37 - § 39 Občianskeho zákonníka), pri danosti naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení a preukázaní vlastníckeho práva žalobcu je povinný žalobe o určenie vlastníctva alebo o určenie neplatnosti právneho úkonu vyhovieť. Kúpna zmluva, ktorou mal žalovaný nehnuteľnosti nadobudnúť, nesporne odporovala zákonu, keďže vlastnícke právo v tom čase zapísaného vlastníka v katastri nehnuteľností nebolo relevantné. Spoločnosť P. B., U. U. G. C., sa platne nemohla stať vlastníkom nehnuteľností z dôvodov, ktoré správne posúdil súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozsudku, a tak následne uzavretá kúpna zmluva uzavretá so žalovaným nemohla byť posúdená ako platná. V zmysle § 70 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) údaje katastra uvedené v § 7 boli hodnoverné do momentu, kým sa nepreukázal opak. Na druhej strane pri správnom konštatovaní súdu prvej inštancie, že štát predmetné vlastníctvo nadobudol a že ho ani nikomu platne nepreviedol, bol daný dôvod určenia jeho vlastníctva tak, aby došlo k zápisu jeho vlastníctva v katastri nehnuteľností. Keďže súd prvej inštancie na základe toho určil, že žalobca je vlastníkom daných nehnuteľností, rozhodol vecne správne pri správne zistenom skutkovom stave z vykonaného dokazovania. Podstatné pre rozhodnutie o určení vlastníctva štátu boli skutočnosti o nadobudnutí vlastníctva štátu a o neplatnom nadobudnutí vlastníctva žalovaným, ktoré súd prvej inštancie podrobne odôvodnil v napadnutom rozsudku v bodoch 22., 27., 28., 30. a na ktoré odvolací súd odkazuje bez ich opätovného opakovania (§ 387 ods. 2 CSP).

25. S ohľadom na uvedené odvolací súd posúdiac odvolanie žalovaného ako neopodstatnené napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil a v podrobnostiach poukazuje na jeho odôvodnenie.

26. V odvolacom konaní bol úspešný žalobca, ktorému podľa § 255 ods. 1 CSP patrí náhrada trov vynaložených v tomto štádiu konania. Odvolací súd rozhodujúc podľa § 262 ods. 1 a § 396 ods. 1 CSP priznal žalobcovi voči žalovanému náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

27. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu možno podať dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).